

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14CoCsp/12/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6724202830
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Dzúriková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2025:6724202830.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a členov senátu JUDr. Anny Snopčokovej a JUDr. Vladimíra Šalamúna, v právnej veci žalobcu: A., B., so sídlom námestí C. D. A. XXXX/XX, XXX XX E., F. G., IČO: XX XXX XXX, právne zastúpený H. I. J., advokátkou, so sídlom A. XXXX/XX, XXX XX E., IČO: XX XXX XXX, proti žalovanej: I. K., G. L., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom B. M. XXXX/XX, XXX XX C., právne zastúpená: N. I. O., O. N. O., B. so sídlom P. B. X, XXX XX C., IČO: XX XXX XXX, o zaplatenie 462,- Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 13Csp/86/2024 - 156 zo dňa 09. 01. 2025, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 13Csp/86/2024 - 156 zo dňa 09. 01. 2025 vo výroku I. a III. p o t v r d z u j e .

II. Odvolanie žalobcu proti výroku II. rozsudku o d m i e t a .

III. Žalobca j e p o v i n n ý zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Zvolen (ďalej aj len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozhodol tak, že výrokom I. žalobu zamietol, výrokom II. návrh žalobcu na prerušenie konania zamietol, výrokom III. uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

1.1 V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa svojou žalobou doručenu tamojšiemu súdu dňa 02.07.2024 domáhal, aby súd vydal platobný rozkaz, v ktorom by uložil žalovanej povinnosť zaplatiť sumu 450,- Eur so zákonným úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy od 03.08.2021 až do zaplatenia, a to na tom základe, že žalovaná sa prostredníctvom webovej stránky Q. registrovala a požiadala žalobcu o poskytnutie úveru vo výške 450,- Eur. Pri registrácii uviedla svoje údaje a odoslaním žiadosti o poskytnutie úveru žalovaná zároveň potvrdila, že súhlasí so „Zmluvou o zápujčce“, ako aj so všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru a zároveň potvrdila, že údaje, ktoré žalobcovi ako veriteľovi poskytla sú pravdivé a úplné. Na základe uvedeného poskytol žalobca žalovanej úver vo výške 450,- Eur, ktorý sa žalovaná zaviazala vrátiť spolu s celkovými nákladmi spojenými s úverom vo výške 128,- Eur, t.j. zaplatiť celkovú čiastku vo výške 578,- Eur, a to do 28 dní odo dňa poskytnutia úveru.

1.2 V ďalšom odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie konštatoval priebeh konania, výzvu na späťvzatie žaloby žalobcu s odkazom na rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, vykonané dokazovanie a závery z neho vyplývajúce. Súd na vec aplikoval Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1215/2012 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudku o občianskych a obchodných veciach,

ustanovenia § 2, § 11, § 20, § 24 zák. č. 129/2010 Z.z. a tiež ustanovenia § 451 ods. 1, 2, § 457 a § 100 ods. 1, § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka.

1.3 Súd z obsahu Zmluvy o úvere č. XXXXXX, ktorú mali strany uzatvoriť, zistil, že ide o zmluvu spotrebiteľskú. Žalovaná je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Žalobca je právnická osoba registrovaná v Obchodnom registri Českej republiky s registrovaným číslom v Českej republike. Žalobca tvrdil, že je nositeľom povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov v Českej republike, pričom uvedenú skutočnosť žiadnym spôsobom nepreukázal. V konaní tiež nepreukázal, že ako veriteľ, ktorý poskytuje úvery fyzickým osobám na území Slovenskej republiky, disponuje oprávnením udeleným Národnou bankou Slovenska na výkon takejto činnosti. Z obsahu zmluvy o úvere nevyplýva kde bola zmluva uzatvorená, hoci je zmluva vyhotovená v českom jazyku. Sám žalobca v žalobe ako rozhodné právo označil zákony Českej republiky, zároveň však uviedol, že žalovaná ho o poskytnutie úveru mala požiadať elektronicky na webovej stránke Q.. Z uvedeného mal súd za to, že žalobca poskytol žalovanej peňažné prostriedky v Slovenskej republike, pričom na takúto činnosť nemal udelené oprávnenie. Zmluva je preto podľa § 11 ods. 3, § 24 ods. 1 a 3 zákona č. 129/2010 Z.z. neplatná. Súd tak uzavrel, že pokiaľ by žalovaná uzatvorila predmetnú zmluvu, získala by plnenie bez právneho dôvodu, nakoľko žalobca plnil z neplatného právneho úkonu. Podľa tvrdenia žalobcu k poskytnutiu finančných prostriedkov na základe neplatnej zmluvy došlo v deň uzatvorenia zmluvy, t.j. dňa 28.06.2021. Žalovaná v konaní okrem iného vzniesla námietku premlčania uplatneného nároku, a preto sa súd v prvom rade zaoberal touto námietkou. Poukázal na ustanovenie § 100 Občianskeho zákonníka a § 107 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za 2 roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

1.4 V prípade, ak bola uzavretá predmetná zmluva medzi stranami sporu, premlčacia doba na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia by začala plynúť dňom poskytnutia finančných prostriedkov, t.j. dňom 28.06.2021. K uplynutiu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby teda došlo dňa 28.06.2023 a k uplynutiu trojročnej objektívnej premlčacej doby došlo dňa 28.06.2024. Žalobca predmetnú žalobu podal na tamajší súd dňa 01.07.2024, teda po uplynutí ako dvojročnej, tak aj trojročnej premlčacej doby. Súd tak žalobu žalobcu zamietol.

1.5 Pokiaľ žalobca podal návrh na prerušenie konania do skončenia právoplatného trestného konania, súd z dôvodu hospodárnosti tento návrh zamietol vzhľadom na dôvodne vznesenú námietku premlčania zo strany žalovanej a z toho dôvodu potom nebolo potrebné, aby súd konanie prerušoval do skončenia vyššie uvedenej trestnej veci.

1.6 O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalovanej, ako úspešnej strane sporu, priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ Civilného sporového poriadku. Namietal, že súd oznámil existenciu ním obstaraného dôkazu až na samotnom pojednávaní a bez toho, aby poskytol žalobcovi možnosť sa k uvedenej skutočnosti vyjadriť. Je síce pravdou, že žalobca ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní a súhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti, to však ešte neznamená, že súhlasil i s tým, aby súd prvej inštancie až na pojednávaní oznámil stranám sporu, že sám obstaral a vykonal nový dôkaz a na tomto pojednávaní výlučne na základe tohto nového dôkazu rozhodol v neprospech žalobcu. Žalobca má za to, že súd prvej inštancie mu mal poskytnúť dostatočný časový priestor na vyjadrenie sa k tomuto dôkazu, pričom určite nemožno považovať za primeraný čas na vyjadrenie k novému dôkazu priamo a iba na pojednávaní, ak žalobca nevedel o tomto vopred, že súd prvej inštancie takýto dôkaz obstaral. Uvedeným postupom podľa názoru žalobcu súd zaťažil konanie vadou v zmysle § 365 ods. 1 písm. b/ CSP. Zároveň žalobca namietal i neprípustne extenzívnu aplikáciu ustanovenia § 295 CSP súdom prvej inštancie. Žalovaný sa v žalobe napriek výzve súdu písomne vôbec nevyjadril. Žalovaný existenciu zmluvného záväzku žiadnym spôsobom nespochybnil.

2.1 K absencii povolenia na poskytovania spotrebiteľských úverov žalobca uviedol, že je subjektom založeným, vzniknutým a registrovaným v právnom prostredí Českej republiky, kde má ako európska spoločnosť umiestnené aj svoje sídlo a vykonáva svoju činnosť. Spoločnosť vykonáva svoju činnosť na základe riadneho povolenia Českej národnej banky, zapísaného v Obchodnom registri a udelenie povolenia zo strany NBS teda nie je potrebné. Akýkoľvek výklad o potrebe povolenia zo strany NBS by napokon bol v rozpore so zásadou slobody poskytovania služieb. Zásada slobody poskytovania služieb je nosným pilierom práva EÚ a tvorí súčasť jeho primárneho práva, ktoré má aplikačnú prednosť pred vnútroštátnym právom. Poukázal na niektoré rozhodnutia Súdneho dvora EÚ (napr. C-630/17, C 602/10).

2.2 V prípade žalobcu je tak potrebné vychádzať zo všeobecných zásad zakotvených v Zmluve o fungovaní EÚ, kde v čl. 56 sa členským štátom EÚ zakazuje obmedzovať voľné poskytovanie služieb spoločnostiam usídleným v krajine Únie odlišnej od tej, ktorej príslušníkmi sú osoby, ktorým sú tieto služby určené. Pokiaľ ide o právo na slobodné poskytovanie služieb, toto vyžaduje, aby hosťiteľská krajina nediskriminovala spoločnosti pre ich pôvod pri vykonávaní cezhraničnej činnosti. Taktiež uviedol, že k uvedenej problematike sa Súdny dvor EÚ vyslovil v tom zmysle, že členské štáty nemôžu zakazovať spoločnostiam vykonávať podnikateľskú činnosť na ich území z dôvodu, že nespĺňajú vnútroštátne požiadavky tohto členského štátu, pokiaľ tieto spoločnosti spĺňajú podmienky štátu, v ktorom majú sídlo (napr. rozhodnutie Európskeho súdneho dvoru Cassis de Dijon). So skutočnosťí týkajúcej sa zásady slobodného pohybu služieb teda vyplýva, že neexistuje žiaden priestor pre prijatie názoru, že k cezhraničnému poskytovaniu spotrebiteľských úverov žalobcom so sídlom v Českej republike a na základe oprávnenia udeleného Českou národnou bankou prostredníctvom internetu, je potrebné „navyše“ udelenie povolenia zo strany Národnej banky Slovenska. Jasne tomu bráni sloboda pohybu služieb ako jedno zo základných práv založených primárnym právom Európskej únie. Súd prvej inštancie teda bol prednostne povinný urobiť si jasný názor o výklade práva Európskej únie, no v tomto smere zlyhal. Ak mal súd prvej inštancie pochybnosti o použití komunitárneho práva, mal možnosť obrátiť sa na Súdny dvor EÚ so žiadosťou o výklad formou položenia prejudiciálnej otázky. Žalobca preto v tejto súvislosti požiadal, aby sa odvolací súd v prípade pochybností o aplikácii záverov rozhodnutia Súdného dvora EÚ vo veci C-630/17 N. A. R. G. obrátil na Súdny dvor EÚ so žiadosťou o zodpovedanie prejudiciálnej otázky, či zodpovedá právu na slobodné poskytovanie služieb požiadanie povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov členským štátom, v ktorom nemá poskytovateľ spotrebiteľských úverov svoje sídlo, avšak tento poskytovateľ má povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov vo svojom domovskom štáte a či je zmluva o úvere uzavretá medzi poskytovateľom spotrebiteľského úveru s povolením na poskytovanie spotrebiteľských úverov v jeho domovskom štáte so spotrebiteľom v inom členskom štáte neplatná len z dôvodu, že poskytovateľ spotrebiteľských úverov nemá povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov aj v štáte obvyklého pobytu spotrebiteľa.

2.3 Okrem toho súd prvej inštancie vyslovil záver o absencii voľby práva v zmluve s ohľadom na to, že bola realizovaná v inom dokumente – Všeobecné podmienky poskytnutí úveru. Poukázal na ustanovenie predmetnej zmluvy, z ktorej podľa žalobcu vyplynulo, že zmluva je uzatváraná v režime Českého právneho poriadku. Žalobca a žalovaný uzavreli zmluvu v českom jazyku a podľa Právneho poriadku Českej republiky, na ktorý v zmluve o úvere nielen odkázali, ale tým sa na použitie i dohodli. Aplikácia Českého právneho poriadku v danom prípade nie je a ani nemôže byť pre žalovaného ako spotrebiteľa menej výhodná. Ak právny názor o použití slovenského práva ako rozhodného práva bol založený iba na skutočnosti, že žalobca prevádzkuje webovú stránku končiacu sa na „sk“ (aj keď popri tom prevádzkuje stránku končiacu sa „cz“ v českom jazyku), išlo by o nesprávne právne posúdenie veci a nesprávne a nedostatočné skutkové zistenia. Zo zmluvnej dokumentácie medzi stranami sporu je zrejmé, že zmluvné strany sa dohodli na voľbe českého práva.

2.4 Žalobca namietal i záver súdu prvej inštancie týkajúci sa premlčania, keď súd prvej inštancie zjavne nesprávne počítal začiatok premlčacej doby od uzavretia zmluvy. V zmysle § 11 ods. 3 Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, ak osoba bez povolenia poskytne peňažné prostriedky, ktoré by inak boli spotrebiteľským úverom, uzatvorená zmluva je neplatná. Ak vznikne spotrebiteľovi povinnosť vydať poskytnuté finančné plnenie, osoba podľa prvej vety je povinná umožniť spotrebiteľovi uhradiť len skutočne poskytnuté finančné plnenie v splátkach a lehote, ktorá však nesmie byť kratšia ako lehota, v ktorej by mal spotrebiteľ vrátiť finančné plnenie, ak by neexistoval dôvod neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Z toho teda vyplýva povinnosť spotrebiteľa vydať bezdôvodné obohatenie nie okamžite, ale až v lehote podľa zmluvy. Ak teda súd prvej inštancie počítal začiatok premlčacej doby od uzavretia zmluvy, konal v priamom rozpore s § 11 ods. 3 Zákona o spotrebiteľských úveroch, a teda súd vec nesprávne skutkovo a právne posúdil. Žalobca preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobe vyhovie a uloží žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania alebo, aby rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

3. K odvolaniu žalobcu sa vyjadрила žalovaná v súdom stanovenej lehote prostredníctvom právneho zástupcu. Uviedla, že sa s rozsudkom súdu prvej inštancie stotožňuje, tento považuje za vecne správny. Okrem iného zvýraznila, že žalovaná sa stala obeťou podvodu, na ktorý poukazovala už v rámci podaného odporu. Opätovne uviedla, že žalovaná poprela, že by bola so žalobcom v akomkoľvek vzťahu, nemala záujem o poskytnutie akéhokoľvek plnenia a o žiadne plnenie z jeho strany nežiadala ani sprostredkovane, ani nikoho nepoverila prijatím akéhokoľvek plnenia. Dňa 14.06.2022 podala na

OR PZ C. trestné oznámenie po tom, čo sa dozvedela, že jej občiansky preukaz bol zneužitý a bola naň vzatá pôžička od žalobcu, pričom tento OP mala zneužiť tretia osoba podozrivá zo spáchania trestného činu úverového podvodu – H. O.. Podľa názoru žalovanej, žalobca neprijal dostatočné zabezpečovacie mechanizmy, aby predchádzal vlastnej škode, čo nemôže ísť na ujmu žalovanej. Zvýraznila, že v súčasnosti prebieha trestné konanie proti H. O. ako obvinenej vedené na KR PZ v C. vo veci pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu úverového podvodu a žalovaná v trestnom konaní má postavenie poškodenej spolu s desiatkami ďalších poškodených. V súdnej veci bolo dostatočne preukázané, že žalovaná neuzatvorila zmluvu ani žiadny iný zmluvný vzťah so žalobcom, ani od žalobcu neprijala žiadne plnenie vrátane nároku uplatňovaného v tomto konaní. Žalobca neunesol v konaní dôkazné bremeno, podal nedôvodnú žalobu s vedomým, že v predmetnej veci bol zneužitý občiansky preukaz žalovanej a že od žalobcu neprijala žiadne plnenie. Rozsudok súdu prvej inštancie preto žalovaná navrhla potvrdiť ako vecne správny.

4. Vyjadrenie žalovanej k odvolaniu žalobcu bolo doručené žalobcovi dňa 11.03.2025 s možnosťou k uvedenému sa vyjadriť.

5. Vyjadrenie k vyjadreniu žalovanej podané nebolo.

6. V dôsledku odvolania podaného žalobcom proti rozsudku súdu prvej inštancie krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku - ďalej len „CSP“), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok súdu prvej inštancie postupom podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

7. Na základe podaného odvolania žalobcu, tak v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 CSP a dôvodov podaného odvolania podľa § 380 CSP po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie vo veci samej, na základe vykonaného dokazovania v odôvodnení rozhodnutia skonštatoval skutkový stav veci správne, so skutkovými závermi súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožňuje a v zmysle § 383 CSP je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie. Súd prvej inštancie dôkazy vykonané v konaní vyhodnotil podľa § 191 ods. 1 CSP a rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP, pričom odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie má všetky náležitosti v zmysle § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd uvádza, že odvolateľ v podanom odvolaní neuviedol žiadne nové relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé privodiť zmenu či zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, nežiadal ani doplniť dokazovanie za podmienok ustanovených v § 384 ods. 2 a 3 CSP o ďalšie nové relevantné skutočnosti, ktoré by nemohol bez svojej viny prezentovať v prvoinštančnom konaní. Odvolací súd preto pri rozhodovaní o veci vychádzal zo súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu, pričom v súdnej veci neboli naplnené procesné predpoklady dopĺňovať dokazovanie, prípadne nariaďovať odvolacie pojednávanie zo strany odvolacieho súdu (§ 383, § 384 ods. 1, 2 a 3 v spojení s ustanovením § 366 CSP). S prihliadnutím na rozsah odvolania žalobcu a odvolacie dôvody uvedené v podanom odvolaní, odvolací súd konštatuje, že na základe preskúmania veci dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné a nemožno mu vyhovieť. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne pri náležitom zistení skutkového stavu a správnom právnom posúdení veci. Po preskúmaní veci nezistil odvolací súd žiadne vady konania v konaní pred súdom prvej inštancie, ktoré by sa týkali procesných podmienok.

8. V súdnej veci súd prvej inštancie dospel k záveru o absolútnej neplatnosti zmluvy o poskytnutí úveru, a to z dôvodu, že úver bol poskytnutý žalobcom žalovanej v Slovenskej republike, pričom na takúto činnosť nemal žalobca udelené oprávnenie Národnou bankou Slovenska, keď žalobca tvrdil, že je nositeľom povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov v Českej republike, avšak ani uvedenú skutočnosť žiadnym spôsobom nepreukázal a nepreukázal ani, že by mal udelené povolenie na poskytovanie úverov v Slovenskej republike.

9. V podanom odvolaní žalobca namietal všetky čiastkovo prijaté závery súdu prvej inštancie a namietal tiež i procesný postup súdu prvej inštancie, keď tento, podľa vyjadrení žalobcu, vo veci sám obstaral dôkaz týkajúci sa povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov a na pojednávaní tento dôkaz vykonal v neprítomnosti žalobcu, ktorý sa pojednávania nezúčastnil, svoju neprítomnosť ospravedlnil a súhlasil s vykonaním pojednávania bez jeho prítomnosti.

10. Pre potreby náležitého sa vysporiadania sa s predmetnou odvolacou námietkou sa odvolací súd oboznámil, nielen z obsahom súdneho spisu, zápisnicou z pojednávania, ale oboznámil sa i zo zvukovým záznamom z pojednávania, z ktorého komplexného materiálu zistil, že v odvolaní namietané okolnosti postupu súdu prvej inštancie celkom zjavne nekorešponujú s obsahom súdneho spisu. Odvolací súd zistil, že zo spisu nevyplýva, že by súd sám zaobstaral zoznam poskytovateľov spotrebných úverov, ktorý vedie Národná banka Slovenska a vykonal dokazovanie oboznamovaním s uvedenou listinou (v neprítomnosti žalobcu). Súd prvej inštancie uvedeným spôsobom nepostupoval a dokazovanie vykonával v spise nachádzajúcimi sa listinami, ktoré boli predložené sporovými stranami a zároveň boli protistrane i doručené, medzi ktorými žalobcom namietaný zoznam poskytovateľov spotrebných úverov nebol. K nedostatku povolenia na poskytovanie spotrebných úverov súd dospel s poukazom na ostatnú existujúcu rozhodovaciu činnosť odvolacieho súdu, keď súd poukázal predovšetkým na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17CoCsP/29/2023, s ktorým boli sporové strany oboznámené už pred nariadením pojednávania vo veci a s odkazom na ktoré súd žalobcu i vyzval na späťvzatie žaloby. V prejednávanej veci súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca nepreukázal, že by mal udelené oprávnenie na poskytovanie spotrebných úverov v Slovenskej republike. S poukazom na uvedené, odvolací súd odvolaciu námietku žalobcu vyhodnotil ako nedôvodnú, celkom zjavne prevzatú z iného súdneho sporu. Pre úplnosť však odvolací súd poukazuje na to, že v prípade zistenia súdu, že sa jedná o spotrebiteľský spor, na vec uplatnia osobitné ustanovenia Civilného sporového poriadku Druhej hlavy o sporoch s ochranou slabšej strany a to konkrétne ust. § 290 až 300 CSP.

11. Podľa ust. § 295 CSP súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnuté pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

12. Pokiaľ teda v podanom odvolaní mal žalobca ambíciu namietat, že postup súdu spočívajúci v obstaraní a vykonaní dôkazu za účelom zistenia a preukázania, či má žalobca oprávnenie poskytovať úvery v Slovenskej republike, odvolací súd zvýrazňuje, uvedenú zákonnú možnosť i bez návrhu obstaráť a zabezpečiť dôkaz súdu zveruje práve vyššie uvedené ustanovenie § 295 CSP a to s prihliadnutím na efektívne poskytnutie ochrany spotrebiteľovi ako slabšej strane sporu.

13. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že má právomoc v zmysle čl. 18 ods. 2 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. 12. 2012 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, v zmysle ktorého bolo možné žalovanú ako spotrebiteľku zažalovať len na súde členského štátu, v ktorom má bydlisko. Vzhľadom na to, že bola daná právomoc súdu Slovenskej republiky, bolo primárne potrebné s poukazom na to, že ide o konanie s cudzím prvkom a dochádza k stretu rôznych právnych poriadkov pri zmluvných záväzkoch, zvoliť rozhodné právo, podľa ktorého bude vec prejednávaná. Súd prvej inštancie vo veci aplikoval právny poriadok Slovenskej republiky, s ktorým záverom sa odvolací súd stotožňuje.

14. Podľa čl. 3 ods. 1 Nariadenia RÍM I, zmluva sa spravuje právnym poriadkom, ktorý si zvolia zmluvné strany. Voľba musí byť urobená výslovne alebo jasne preukázaná ustanoveniami zmluvy alebo okolnosťami prípadu. Zmluvné strany si môžu zvoliť právny poriadok, ktorým sa bude spravovať celá zmluva alebo len jej časť.

15. Podľa čl. 6 ods. 1 Nariadenia RÍM I, bez toho, aby boli dotknuté články 5 a 7, zmluvy uzavretá fyzickou osobou na účel, ktorý sa môže považovať za patriaci do oblasti mimo jej predmetu činnosti alebo výkonu povolania (ďalej len „spotrebiteľ“), s inou osobou, ktorá koná v rámci svojho predmetu činnosti alebo výkonu povolania (ďalej len „podnikateľ“), SA spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa za predpokladu, že podnikateľ:

a) vykonáva svoju obchodnú alebo podnikateľskú činnosť v krajine obvyklého pobytu spotrebiteľa alebo
b) akýmkoľvek spôsobom smeruje takú činnosť na túto krajinu alebo niekoľko krajín vrátane tejto krajiny a zmluva patrí do rozsahu tejto činnosti.

16. Podľa čl. 6 ods. 2 Nariadenia RÍM I, bez ohľadu na odsek 1 si strany môžu v súlade s článkom 3 zvoliť rozhodné právo pre zmluvu, ktorá spĺňa požiadavky odseku 1. Takáto voľba rozhodného práva však nesmie zbaviť spotrebiteľa ochrany, ktorú mu poskytujú také ustanovenia, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou podľa práva, ktoré by v prípade absencie voľby bolo na základe odseku 1 rozhodným.

17. Pri voľbe rozhodného práva stranami sporu umožňuje Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady ES č. 593/2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (ďalej „Rím I“) aj v spotrebiteľských zmluvách v zmysle čl. 3 ods. 1 v spojení s čl. 6 ods. 2 veta prvá, musí byť naplnená aj podmienka vyplývajúca z vety druhej tohto ustanovenia (čl. 6 ods. 2), a to, že pri dohode o rozhodnom práve nesmie byť spotrebiteľovi odopretá ochrana, ktorú mu poskytujú také ustanovenia, od ktorých sa nemožno odchyliť dohodou podľa práva, ktoré by v prípade absencie voľby bolo rozhodným právom. Takýmto právom by podľa čl. 6 ods. 1 Nariadenia Rím I bol právny poriadok krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa, teda žalovanej za predpokladu, že podnikateľ (žalobca) vykonáva svoju obchodnú alebo podnikateľskú činnosť v krajine obvyklého pobytu spotrebiteľa (a) alebo akýmkoľvek spôsobom smeruje takú činnosť na túto krajinu alebo niekoľko krajín vrátane tejto krajiny a zmluva patrí do rozsahu tejto činnosti (b). V súdnej veci takúto ochranu spotrebiteľovi poskytuje ustanovenie § 11 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z.

18. Nie je sporné, že právna úprava poskytovania spotrebiteľských úverov je v Európskej únii plne harmonizovaná v podobe smernice, pričom harmonizácia sa prejavuje v tom, že aj v zákone č. 257/2016 Sb. o spotrebiteľskom úvere je v § 9 ustanovené, že nebankový poskytovateľ spotrebiteľského úveru je právnická osoba, ktorá je oprávnená poskytovať spotrebiteľský úver na základe oprávnenia k činnosti nebankového poskytovateľa spotrebiteľského úveru, ktoré jej udelila Česká národná banka a v § 135 ods. 1 cit. zákona sa uvádza, že dohľad nad dodržiavaním povinnosti poskytovateľa stanovených týmto zákonom a Nariadením komisie o prenesenej právomoci (EÚ) č. 1125/2014 vykonáva Česká národná banka, avšak je potrebné vziať na zreteľ, že zákon č. 257/2016 Sb. je platný a účinný len na území Českej republiky a Česká národná banka udeľuje povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov a vykonáva dohľad nad činnosťou veriteľov len na území Českej republiky, preto tento právny predpis a Česká národná banka neposkytuje právnu ochranu spotrebiteľom s bydliskom či obvyklým pobytom na území Slovenskej republiky, spočívajúcu v prípadných sankciách za porušenie predmetných ustanovení zákona č. 257/2016 Sb.. Z čl. 20 Smernice vyplýva, že členské štáty zabezpečia, aby veritelia podliehali dohľadu vykonávanému subjektom alebo orgánom nezávislým od finančných inštitúcií, alebo aby boli regulovaní. Na území Slovenskej republiky takýmto orgánom dohľadu je Národná banka Slovenska, ktorá udeľuje povolenia na poskytovanie úverov, iných úverov a pôžičiek spotrebiteľov. Z čl. 23 Smernice vyplýva povinnosť členských štátov stanoviť pravidlá o sankciách za porušenie vnútroštátnych ustanovení prijatých na základe tejto smernice a prijať všetky nutné opatrenia, aby členské štáty zabezpečili ich vykonávanie, pričom ustanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Z dôvodu, že zákon č. 129/2010 Z.z. predstavuje úplnú transpozíciu Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady č. 89/102/EHS do Slovenského právneho poriadku, predmetné ustanovenie čl. 20 Smernice sa do právneho poriadku Slovenskej republiky – do zákona č. 129/2010 Z.z. premietlo v ustanovení § 20 vo vzťahu k veriteľom tak, že veriteľ oprávnený ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery len na základe povolenia udeleného Národnou bankou Slovenska a v ustanovení § 24 vo vzťahu k iným veriteľom tak, že iný veriteľ je oprávnený ponúkať a poskytovať úver alebo pôžičku, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom, a ktoré sú poskytované inými veriteľmi spotrebiteľom len na základe povolenia pre iného veriteľa udeleného Národnou bankou Slovenska. Na uvedené potom nadväzuje ustanovenie § 11 ods. 3 veta prvá zákona č. 129/2010 Z.z., ktoré ustanovenie rieši absolútnu neplatnosť zmluvy v prípade, že ak na jej základe poskytne peňažné prostriedky, ktoré by inak boli spotrebiteľským úverom subjekt, ktorý k tomu nemá potrebné povolenie, a ktorej ochrany, by bola žalovaná ako spotrebiteľka s bydliskom na území SR zbavená v prípade jeho neaplikovania, a ktoré poskytuje spotrebiteľovi s bydliskom, resp. obvyklým pobytom na území SR právnu ochranu, ktorú mu nemôže poskytnúť právny poriadok Českej republiky. Cieľ smernice by nebol naplnený v prípade, ak by na území členského štátu, v ktorom má veriteľ sídlo, jeho podnikateľská činnosť podliehala udeleniu povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov a dohľadu príslušnej centrálnej banky daného členského štátu, ale v prípade poskytovania spotrebiteľských úverov spotrebiteľov v inom členskom štáte, by takýmto povoleniu a dohľadu zo strany členského štátu obvyklého pobytu spotrebiteľa nepodliehala, čím by jeho podnikateľská činnosť ostala bez kontroly a spotrebiteľ by tak ostal bez ochrany garantovanej mu harmonizovanou smernicou.

19. Podporne odvolací súd poukazuje i na obdobný záver Krajského súdu v Trnave v rozhodnutí sp. zn. 10CoCsp/102/2022 vo veci s obdobným skutkovým a právnym základom, v ktorom odvolací súd dospel k záveru, že nemožno považovať za dôvodnú námietku žalobcu, že na poskytovanie úverov a pôžičiek aj na území SR stačí, že má povolenie na poskytovanie úverov udelené Českou národnou bankou. Ustanovenia o udelení povolenia sú kogentnou úpravou, od ktorej nie je možné sa odchyliť a vyžadovanie takéhoto povolenia nie je v rozpore s právom EÚ, ktoré povolenie sa vyžaduje od každého

subjektu, ktorý chce poskytovať služby poskytovania spotrebiteľských úverov a iných úverov a pôžičiek pre spotrebiteľov, a to bez ohľadu na štátnu príslušnosť. Nie je možné akceptovať, že žalobca by podliehal len kontrole orgánu z iného členského štátu, ktorý kontroluje poskytovanie spotrebiteľských úverov v danom štáte. Súd prvej inštancie preto správne vyhodnotil, že bez povolenia NBS je zmluva o úvere neplatná a takýto záver nie je možné považovať za diskrimináciu z dôvodu sídla podnikateľského subjektu v inom štáte. Možno tak uzavrieť, že súd prvej inštancie správne aplikoval ustanovenie § 11 ods. 3 Zákona o spotrebiteľských úveroch a § 24 ods. 3 uvedeného, a nakoľko žalobca nemal v čase poskytovania peňažných prostriedkov žalovanej udelené povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov a iných úverov a pôžičiek na území Slovenskej republiky, čo žalobca v odvolaní ani nepoprel, je v zmysle § 11 ods. 3 Zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva uzatvorená medzi žalobcom a žalovanou neplatná.

20. V dôsledku uvedeného (konštatovanej absolútnej neplatnosti zmluvy o úvere) okresný súd správne tiež dospel k záveru, že v danom prípade bolo poskytnutie peňažných prostriedkov zo strany žalobcu žalovanej plnením z neplatného právneho úkonu. Správne bol nárok posúdený súdom prvej inštancie ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, voči ktorému však bola vznesená námietka premlčania. Na uvedené súd prihliadol, správne aplikoval ustanovenie § 107 ods. 1, 2 OZ a súd konštatoval, že nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia bol premlčaný ako v subjektívnej dvojiročnej premlčacej dobe, tak i v objektívnej trojiročnej premlčacej dobe. Pokiaľ v podanom odvolaní žalobca k otázke premlčania namietal odkazom na znenie § 11 ods. 3 Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, keď žalobca zvýraznil predovšetkým vetu druhu: „Ak vznikne spotrebiteľovi povinnosť vydať poskytnuté finančné plnenie, osoba podľa prvej vety je povinná umožniť spotrebiteľovi uhradiť len skutočne poskytnuté finančné plnenie v splátkach a lehote, ktorá však nesmie byť kratšia ako lehota, v ktorej by mal spotrebiteľ vrátiť finančné plnenie, tak by neexistoval dôvod neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere; k uvedenej odvolacej námietke odvolací súd uvádza, že citovaným zákonným ustanovením je upravená povinnosť poskytovateľa spotrebiteľských úverov umožniť spotrebiteľovi uhradiť len skutočne poskytnuté finančné plnenie v lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako lehota na plnenie podľa zmluvy.

21. Uvedenú situáciu predpokladanú v ust. § 11 ods. 3 zák. č. 129/2010 je potrebné odlišiť od uplatnenia nároku žalobcu na súde, ktorý nárok žalobcu, vzhľadom na konštatovanú neplatnosť zmluvy, má charakter bezdôvodného obohatenia podľa § 451 Občianskeho zákonníka (plnenie z neplatného právneho úkonu). Správne sa súd prvej inštancie na námietku žalovanej o premlčaní nároku, zaoberal otázkou, či je takýto nárok uplatnený na súde v zákonom upravených lehotách osobitne vzťahujúcich sa k vydaniu bezdôvodného obohatenia. Preto pre účely posúdenia premlčania nie je možné predmetný nárok posudzovať podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, ale je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktorý v ustanovení § 107 osobitne upravuje premlčanie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia včítane dĺžky lehôt a ich plynutia. Správne súd prvej inštancie dospel k záveru, že pokiaľ bolo tvrdené plnenie poskytnuté v čase uzatvorenia zmluvy o úvere (vyhodnotenej ako neplatnej) t.j. dňom 28.06.2021, dvojiročná subjektívna premlčacia doba uplynula dňa 28.06.2023 a trojiročná objektívna premlčacia doba uplynula dňa 28.06.2024. Keďže žalobca podal žalobu na súd prvej inštancie dňa 01.07.2024, je potrebné prisvedčiť záveru, že žaloba bola podaná po uplynutí ako dvojiročnej, tak i trojiročnej premlčacej doby. Záver o premlčaní žalobou uplatneného nároku prijatý súdom prvej inštancie je tak vecne správny.

22. Pre úplnosť odvolací súd taktiež uvádza, že pokiaľ v podanom odvolaní žalobca uvádza, že žalovaná bola v predmetnej veci pasívna, nárok uplatnený žalobou nenamietala a nespochybnila, uvedená odvolacia argumentácia taktiež zjavne nezodpovedá obsahu zistenému zo súdneho spisu, keď žalovaná podala proti vydanému platobnému rozkazu riadny odpor, v ktorom uviedla, že popiera, že by bola v akomkoľvek zmluvnom vzťahu so žalobcom, poprela uzavretie akejkoľvek zmluvy so žalobcom. Žalovaná poprela žalobcom uplatňovaný nárok už v čase pred podaním žaloby a dňa 14.06.2022 podala na OR PZ trestné oznámenie po tom, čo sa dozvedela, že jej občiansky preukaz bol zneužitý a bola naň vzatá pôžička od žalobcu, pričom tento občiansky preukaz žalovanej mala zneužiť tretia osoba podozrivá zo spáchania trestného činu úverového podvodu – H. O.. Od počiatku konania žalovaná tak popierala nárok uplatnený žalobou čo do jeho dôvodu a žalobu žiadala v celom rozsahu zamietnuť. Na túto okolnosť prejednávanej veci a zásadnú procesnú obranu žalovanej žalobca zjavne nereaguje, túto nevzal do úvahy. Vyššie uvedená odvolacia argumentácia žalobcu tak bola nedôvodná. nereflektovala

zistený stav konania a nereflektovala ani procesnú obranu žalovanej použítú už od začiatku konania pred súdom prvej inštancie.

23. S poukazom na vyššie uvedené, z dôvodu vecnej správnosti odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho meritórnom výroku I., ktorým súd žalobu zamietol, potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 3 CSP.

24. Výrokom II. súd prvej inštancie súd návrh žalobcu na prerušenie konania zamietol. Postupoval podľa ust. § 164 CSP a „návrh žalobcu na prerušenie konania do skončenia právoplatného trestného konania z dôvodu hospodárnosti zamietol“ vzhľadom na dôvodne vznesenú námietku premlčania. Žalobca svojím odvolaním napadol rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu, teda i vo výroku II, hoci k uvedenému žiadnu odvolaciu argumentáciu neuviedol. Podľa ust. § 357 písm. n) CSP, odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) a § 164 CSP. V súdnej veci bol podaný návrh na prerušenie konania a súd mu nevyhovel, preto proti zamietavému uzneseniu odvolanie prípustné nie je. Odvolací súd preto odvolanie žalobcu proti výroku II. postupom podľa § 386 písm. c) CSP odmietol, nakoľko smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

25. Ako výrok závislý preskúmal odvolací súd i výrok III. o trovách prvoinštančného konania, ktorým súd prvej inštancie uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu o výške náhrady trov konania. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil celkový procesný úspech žalovanej v konaní, keď žalobe žalobcu nebolo vyhovené ani čiastočne. Procesne úspešnou stranou sporu v prvoinštančnom konaní tak bola žalovaná a preto súd správne aplikoval ustanovenie § 255 ods. 1 CSP a povinnosť nahradiť trovy konania žalovanej uložil žalobcovi ako procesne neúspešnej strane sporu v celom rozsahu.

26. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní iniciovanom žalobcom, tento nebol úspešný ani sčasti, keď odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie, žalobu zamietajúci, potvrdil v celom rozsahu ako vecne správny. Procesne úspešnou stranou sporu v odvolacom konaní tak bola žalovaná, ktorá sa k odvolaniu žalobcu i vyjadрила prostredníctvom právneho zástupcu a v súvislosti s odvolacím konaním tak žalovanej preukázateľne vznikli trovy. Odvolací súd potom podľa § 255 ods. 1 CSP uložil procesne neúspešnému žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanej trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu, ktorým rozhodne o výške trov konania.

27. Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).